

Hazırlayan	İnceleyen	Onaylayan
Enfeksiyon Kontrol Hemşiresi	Kalite Yönetim Direktörü	Başhekim

1.AMAÇ

Sağlık hizmetiyle ilişkili enfeksiyonların ve çapraz bulaşmaların önlenmesi amacıyla sağlık personeli, hasta, hasta refakatçileri ve ziyaretçiler için uygun el temizliği ve eldiven kullanma yöntemlerini belirlemektir.

2.KAPSAM

Hastanedeki tüm çalışan personel, hasta, hasta refakatçileri ve ziyaretçilerin doğru el hijyeni uygulamalarını, Enfeksiyon Kontrol Komitesi, başhekimini kapsar.

3. TANIMLAR / KISALTMALAR

Normal (sosyal) el yıkama: Ellerin sabun ve su ile yıkanmasıdır. Bu tip yıkama ile kirler ve geçici mikrop florası uzaklaştırılır, kalıcı flora etkilenmez.

El antisepsisi: Hijyenik (antiseptik kullanarak) el yıkama ve el ovalamayı kapsar.

Hijyenik (antiseptik kullanarak) el yıkama: Riskli durumlar için, (enfekte hastalarla temastan sonra ve yoğun bakım ünitelerinde hasta ile temastan önce ve sonra) antiseptikler kullanılarak yapılan el temizliğidir. Amaç, eldeki tüm geçici ve kısmen de kalıcı floranın uzaklaştırılmasıdır.

Hijyenik el ovalama: Antiseptik solüsyonla veya çabuk etkili alkolik çözeltiler ile ellerin kuvvetlice ovuşturulması ile yapılan el temizliğidir.

Cerrahi el yıkama: Hijyenik el yıkama sonrasında varlığını sürdüren kalıcı florayı da azaltmak üzere yapılan el yıkama veya el ovmayı tanımlar.

4. UYGULAMA**4.1.KULLANILAN CİHAZLAR / MALZEMELER**

Sıvı sabun, alkol bazlı el dezenfektanı, steril/nonsteril eldiven, kağıt havlu

4.2.Normal (sosyal) el yıkama: Sosyal hayattaki el temasını gerektiren kirli veya kontamine tüm rutin işlemlerden sonra eller görünür kir kalmayacak şekilde su ve sabunla yıkanmalıdır.

4.2.1.Akan su altında eller ıslatılır.

4.2.2.Sıvı el sabununu el yüzeyine tümüyle yayılır.

4.2.3.Parmaklar, avuç içi, el sırtının tüm yüzeyleri, baş parmak çevresi, tüm parmak uçları ve el bilekleri 20-30 saniye süreyle yıkama maddesiyle temizlemek için kuvvetle ovuşturulur.

4.2.4.Bol su ile eller durulanır.

4.2.5.Kağıt havlu ile kurulandır.

4.2.6.Musluk elle kapatılacaksa, elinizi kuruladığınız kağıt havluyu çöpe atmadan önce (elinizi sürmeden) musluk bu havluyla kapatılır.

4.3.Hijyenik el yıkama; aşağıdaki durumlarda yapılır.

- Kan, vücut sıvıları, sekresyonlar, kontamine materyalle veya bu örneklerin alınması veya taşınması esnasında kullanılan kaplarla temas sonrası
- Hastayla direkt temastan önce ve sonra
- İnvaziv işlemlerde eldiven giymeden önce ve sonra

- İki ayrı hastaya temas etme arasında ve aynı hastada kirli vücut bölgesine temastan temiz bölgeye temasa geçerken antiseptik ajanlarla eller yıkanır.

4.3.1.Eller su ile ıslatılır, 3-5 ml antiseptik sabun avuca alınır.

4.3.2.Klorheksidin kullanılıyorsa 1 dk, povidon iyot kullanılıyorsa 2 dk süre ile avuç içleri ve parmak araları başta olmak üzere eller tüm yüzey ve parmakları kapsayacak şekilde kuvvetlice ovuşturulur.

4.3.3.Eller su ile iyice durulanır, durulama parmak uçlarından dirseklere doğru yapılır, parmaklar yukarı gelecek şekilde tutularak, kontamine suyun dirsekten tekrar parmak ucuna akışı önlenir.

4.3.4.Eller kağıt havlu ile kurulanır, musluk kağıt havlu kullanılarak kapatılır.

4.4.Hijyenik el ovalama; Alkol ancak temiz şartlarda etkili olduğundan görünür kir varsa eller önce su ve sabunla yıkanarak kurutulur.

4.4.1.Alkol bazlı solüsyon 3-5 ml bir avuca alınır. İki el birleştirilerek tüm el yüzeyi ve parmaklara temas edecek şekilde 1 dk süre ile ovuşturulur, kendi halinde kuruması beklenir.

4.5.Cerrahi el yıkama

4.5.1.Saat, yüzük ve bilezikler çıkarılır.

4.5.2.Antiseptikli (klorheksidin veya povidon iyot içeren) sabun alınır (5 ml), el ve kollar ovuşturularak 3-5 dk süreyle yıkanır. Günün ilk uygulamasında ayrıca tırnak dipleri 30 sn süreyle fırçalanır (antiseptikli sabun emdirilmiş tek kullanımlık sünger/fırçalar cerrahi el yıkama için uygundur). Ara yıkamalarda 2 dk süre yeterlidir.

4.5.3.Su dirseklerden aşağı akıtılarak durulanır ve steril havluyla kurutulur.

4.5.4.Musluk eller kullanılmadan kapatılır.

4.5.5.Steril eldiven giyene kadar hiçbir yere dokunulmaz.

4.6.Cerrahi el ovalama

4.6.1.Saat, yüzük ve bilezikler çıkarılır.

4.6.2.Alkol ancak temiz şartlarda etkili olduğundan ellerde görünür kir varsa eller önce su ve sabunla yıkanarak kurutulur.

4.6.3.Hızlı etkili alkol bazlı ürün (3-5 ml) eller ve kollara ovularak uygulanır. İşlem süresi günün ilk ameliyatı için 3 dk olmalıdır. Bu süre boyunca ilave antiseptik alınarak tüm yüzeylerin ıslak kalması sağlanır. Sonraki ameliyatlar için 1 dakikalık süre yeterlidir.

4.6.4.Parmak uçları yukarı tutularak ellerin kendi halinde kuruması sağlanır. Steril eldiven giymek için tamamen kuruması beklenir.

4.7. Denetim

4.7.1.El yıkama konusunda öncelikle kendi kendinizi denetleyin. Yukarıdaki kurallara uygun davranamıyorsanız nedenini belirleyin. Sorunu aşmanız için önce birim sorumlusundan, gerekirse Enfeksiyon Kontrol Hemşiresinden yardım isteyiniz.

4.8. Eldiven Kullanımı

4.8.1.Eldiven çapraz bulaşmaları önlemek için giyilir. Bununla birlikte eldiven bulaşma riskini tamamen kaldırmaz. Bu nedenle eldiven el yıkama yerine geçmemelidir.

4.8.2.Eldiven giymeden önce ve eldiveni çıkarttıktan sonra eller mutlaka yıkanmalıdır.

4.8.3.Bulaşma riskinin fazla olduğu durumlarda çift eldiven giyilebilir.

4.8.4.Hastadan bir başka hastaya geçerken, ayrıca aynı hastanın kontamine bir bölgesiyle temastan sonra başka bir bölgeye temas etmeden önce eldiven değiştirilmelidir.

4.8.5.Sağlık personelinin elinde kesik, çizik ve çatlaklar olduğunda rutin işlemler sırasında da eldiven giyilmelidir.

4.8.6.Eldiven giymeyi gerektiren aktivite sonunda eldiven çıkartılarak eller yıkanmalıdır.

4.8.7.Aynı eldiven asla iki farklı girişimde kullanılmamalıdır.

5. İLGİLİ DOKÜMANLAR

İlgili dokümanı yoktur.

	El Yıkama	El Antisepsi		Cerrahi El Antisepsi	Eldiven Kullanımı
		Hijyenik El Yıkama	Hijyenik El Ovalama		
Klinik çalışmalara başlarken ve bitiminde	X	X			
Eller gözle görülür şekilde kirlendiğinde	X				
Bir hastadan diğerine geçerken	X	X	X		
Eller kan, dışkı, idrar ve diğer vücut sıvıları ile yoğun kontaminasyon olasılığı öncesinde					X
Eller temiz görünse bile hastalara fiziksel temas sonrasında	X	X	X		
Acil aseptik girişimlerden önce ve sonra			X		X
Yemekten ve yemek servisinden Önce	X				
Tuvalete girmeden önce ve çıktıktan sonra	X				
Cerrahi operasyondan önce				X	X